

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

МИТРОПОЛИТА БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО
І БОГУСЛАВСЬКОГО АВГУСТИНА

всечестному духовенству,
боголюбивому чернецтву і всім вірним чадам
Білоцерківської єпархії Української Православної Церкви

(ц/слов. текст) «Крѣтъ претерпѣвый, и
смерть оупразднѣвый,
и воскресый изъ мѣртвыхъ,
оумири нашѣ жизнь, гдѣи, ѿкв ѣдинъ всеиленъ»

(укр. переклад) «Хрест претерпів,
і смерть подолав, і воскрес із мертвих,
даруй мир життю нашому,
Господи, як єдиний Всемогутній»

(стихира на хвалітех утрени у Святу і Велику неділю Пасхи)

Возлюблені у Христі всечестні отці, дорогі брати і сестри!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Щиросердно вітаю всіх вас із величним святом світлого Христового Воскресіння,
зі святою Пасхою!

У своєму пасхальному слові один із стародавніх патріархів, святитель Прокл, архієпископ Константинопольський, проникливо виголошує: «Сонце! Скажи нам, навіщо ти потаїло промені свої при розп'ятті Господньому? Невже від того, що на хресті висіла звичайна людина? Небо! Навіщо вкрилося ти серед полудня мороком, коли було пробите ребро Господнє? Якщо це була проста людина, земле, чому здригнулася ти при кончині Спасителя на хресті? Якщо це був не Бог, храм, навіщо роздерлася завіса в тобі, Коли Ісус Христос випустив дух? Ні! – відповідає вся природа, – ми оплакували смерть не схожого з нами але здригалися від жорстоких тортур нашого Творця. Це був Господь мій, – волає небо, – Який «схилив» мене і «зійшов» (Пс. 17, 10). Це був Той, служінню Якому я був посвячений, – зітхає храм, – і не терплячи страждань Якого, я роздер від скорботи ризу мою. Чується, нарешті, розпачливе голосіння і самого пекла: це була не проста людина, бо лише одному мені відомо, скільки я постраждав від Нього: я думав захопити звичайного бранця, а знайшов Бога Всемогутнього!».

У цей світлий і радісний день Христової Пасхи радіє увесь світ, і ми, долаючи час, з'єднуємося з тими, хто з перших століть і до сьогодні – славними й звичайними, освіченими й необізнаними, подорожніми й самотниками, живими й спочилими – не шукають Живого серед мертвих, але сповідують, що Він воскрес! (Лк. 24, 5-6). Вся богослужбова канва великоднього торжества виткана з яскравих богослужбових текстів, які співає Свята Церква, прагнучи одягти в слово те, що висловити до кінця неможливо. Святитель Григорій

Ніський зауважує, що мудрі і розважливі вірять усьому, що сказано від Бога, і не запитують про способи та причини, а кожен допитливий нехай відповідь спочатку, чому швидкістю перевершують нас коні, силою – верблюди, знанням доріг – осли, гострою зору – козулі, і потім тільки усвідомить, що не осягає того, як воскресне зотліле. «Нерозсудливий! – каже святий апостол Павло, – адже зерно, яке сієш, не дасть життя, поки не помре». А якщо Христос не воскрес, то віра наша марна (1 Кор. 15, 36; 15, 17).

Святі отці звертають увагу на те, як належить святкувати Воскресіння Христове. Святитель Афанасій Великий підкреслює, що пасхальне торжество не є утіхою для черева, але торжеством чесноти, бо лише язичники в розвагах вдаються до неробства, і це веде їх до загибелі, а ми в очікуванні свята вічної радості на небесах і тепер маємо звершувати свято Пасхи, завжди радіючи, невинно молячись і за все дякуючи Господу (1 Сол. 5, 16-18). «Не будемо недбайливі, тому що пройшов піст, – каже святитель Іоан Златоуст, – але тепер ще більше, ніж раніше, будемо піклуватися про душу, щоб вона не стала немічною в той час, коли тіло наситилося. Це й тілу шкодить, і душу позбавляє шляхетності. Будемо задовольнятися потрібним, щоб раптом не розтратити всього добра, надбаного постом». Невже для того ми постилися, щоб приборканим пристрастям дати тепер свободу?

Сьогодні, коли світ весь терпить лихо через підступну хворобу, особливо значимо звучить для нас, православних християн, голос Церкви. За свідченням Святого Письма, саме у вогні страждань відбувається очищення, подібно до того, як переплавлюється в горнилі срібло (Іс. 48, 10). Не будемо ображати свято наріканням і озлобленням, але, долаючи різні випробовування, поспішимо втішити тих, хто більше нас втомився на цьому шляху. Запалімося духом (Римл. 12, 11) і співаймо сьогодні з Церквою:

(ц/слов. текст) «Нинѣ всѣ исполнися свѣта, нѣо же ѿ земли ѿприспѣднѣа: да прѣзднѣеть оубо всѣ твѣрь востанїе хрїтѣво, въ нѣмже оутверждѣетсѣ»

(тропар канону Пасхи, піснь 3)

Яким би обтяжливим не було те, що відбувається, однак, за словом святителя Лева Великого, хай не займає нас сьогодні примарність тимчасового і земне хай не відволікає на себе наш зір від небесного, щоб Божественний Подорожній, Який приєднався до нас, не запитав нас: «Про що це ви, йдучи, розважаєте, розмірковуєте між собою, і чому ви сумні?» (Лк. 24, 17). Навпаки, запалившись серцем, подібно до емауських подорожніх, будемо сьогодні разом із усіма святими славити світле Воскресіння, з радістю від якого не може поєднуватися жодна скорбота. Нині, коли ніч переможена і засяяло «правди Сонце, що всім життя осяяло», разом зі святителем Іоаном Златоустом виголосимо: якщо Христос «переміг смерть, то я вже не боюся, вже не лякаюсь боротьби і не дивлюся на свою неміч, а думаю про невимовну силу Того, Хто готовий допомагати мені в боротьбі!» Бо і Він, наш Спаситель, почув від Отця: «Сядь праворуч Мене, поки покладу ворогів Твоїх до підніжжя ніг Твоїх» (Пс. 109, 1). Тління переможене і смерть більше не панує над жодним із нас. Тому

(ц/слов. текст) «пристѣпимъ свѣщеноснѣи, ѿсходѣшѣ хрїтѣ ѿ грѣба ѿкв женихѣ, ѿспрѣзднѣимъ лѣвопрѣзднѣственнымн чїннми пасхѣ вжїѣ спасїтельнѣ!»

(тропар канону Пасхи, піснь 5).

ВОІСТИНУ ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Пасха Христова
2021 р.,
м. Біла Церква

Смиренний
з ласки Божої
митрополит Білоцерківський і Богуславський
+ Августин,

ПАСХАЛЬНОЕ ПОСЛАНИЕ
МИТРОПОЛИТА БЕЛОЦЕРКОВСКОГО
И БОГУСЛАВСКОГО АВГУСТИНА
всечестному духовенству,
боголюбивому монашеству и всем верным чадам
Белоцерковской епархии Украинской Православной Церкви

(ц/слав. текст) «Крѣтъ претерпѣвый, и
смѣръть оупразднѣвый,
и воскресѣи иъ мѣрътвыхъ,
оумири нашѣ жизнь, гди, ѿкѡ єдинъ всеиленъ»

(укр. переклад) «Крест претерпевый
и смерть упразднивый, и воскресый
из мертвых, умири нашу жизнь Господи,
яко един всесилен»

(стихира на хвалитех утрени во Святую и Великую неделю Пасхи)

Возлюбленные о Христе всечестные отцы,
дорогие братья и сестры!

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Сердечно поздравляю всех вас с великим праздником светлого Христова Воскресения,
с праздником Пасхи!

В своем пасхальном слове один из древних патриархов, святитель Прокл, архиепископ Константинопольский, проникновенно восклицает: «Солнце! Скажи нам, зачем ты потаило лучи свои при распятии Господнем? Ужели от того, что на кресте висел обыкновенный человек? Небо! Зачем покрылось ты среди полудня мраком, когда прободено было ребро Господне? Если это был простой человек, земля, почему сотряслась ты при кончине Спасителя на кресте? Если это был не Бог, храм, зачем разодралась завеса в тебе, когда Иисус Христос испустил дух? Нет! – отвечает вся природа, мы оплакивали смерть не схожего на нас, но содрагались от вида жестоких терзаний нашего Создателя. Это был Господь мой, – взывает небо, – Который «преклонил» меня и «сошел» (Пс. 17, 10). Это был Тот, служению Которого я был посвящен, – взывает храм, – и не терпя страданий Которого, я разодрал от скорби ризу мою. Слышится, наконец, вопль и самого ада: Это был не простой человек, ибо одному мне известно сколько я пострадал от Него: я думал захватить обыкновенного пленника, а нашел Бога Всемогущего!».

В этот светлый и радостный день Христовой Пасхи ликует вся Вселенная, и мы, преодолевая время, соединяемся с теми, кто с первых веков и до нашего дня – славными и простыми, знающими и несведущими, путниками и затворниками, живыми и усопшими – не ищут Живого среди мертвых, но исповедуют, что Он воскрес! (Лк. 24, 5-6). Вся богослужебная канва пасхального торжества соткана из ярких богослужебных текстов, которые воспевают Святая Церковь, стремясь облечь в слово то, что выразить до конца невозможно. Святитель Григорий Нисский

замечает, что мудрые и рассудительные верят всему, что сказано от Бога и не спрашивают о способах и причинах, а всякий пытливый пусть ответит сначала, почему быстротою превосходят нас кони, силою – верблюды, знанием дорог – ослы, остротою зрения – серны, и потом только осознает, что не постигает того, как воскреснет истлевшее. «Безрассудный! – говорит святой апостол Павел, – ведь зерно, которое сеешь, не воспрянет к жизни, пока не умрет». А если Христос не воскрес, то вера наша тщетна (1 Кор. 15, 36; 15, 17).

Святые отцы обращают внимание на способ нашего празднества. Святитель Афанасий Великий подчеркивает, что пасхальное торжество не есть утеха для чрева, но торжество добродетели, потому что в увеселениях предаются праздности язычники, и это ведет их к гибели, а нам в ожидании торжества вечной радости на небесах и теперь должно совершать праздник Пасхи, всегда радуясь, непрестанно молясь и за все благодаря Господа (1 Сол. 5, 16-18). «Не будем нерадивы, потому что прошел пост, – говорит святитель Иоанн Златоуст, – но теперь еще больше, нежели прежде, будем заботиться о душе, чтобы она не стала немощной в то время, когда утучняется плоть. Это и телу вредит, и душу лишает благородства. Будем довольствоваться потребным, чтобы вдруг не растратить всего добра, приобретенного постом». Неужели для того мы постились, чтобы обузданным страстям дать теперь свободу?

Сегодня, когда мир весь терпит бедствия из-за коварной болезни, особенно значимо звучит для нас голос Церкви. По слову Священного Писания, именно в огне страданий происходит очищение, подобно тому, как переплавляется в горниле серебро (Ис. 48, 10). Не будем оскорблять праздник ропотом и озлоблением, но, подвергшись сами многим испытаниям, поспешим утешить тех, кто больше нас устал на этом пути. Воспламенимся духом (Римл. 12, 11) и воспоем сегодня с Церковью:

(ц/слав. текст) «Нѣнѣ всѣмъ испълнишася свѣта, нѣо же
и земля и преисподнѣа: да прѣздравѣтъ оубо всѣмъ
твѣрь востаніе хрѣтово, въ немже оутверждаетсѣ»

(тропарь канона Пасхи, песнь 3)

(русский перевод) «Ныне все наполнилось светом: и небо, и земля, и преисподняя; поэтому пусть празднует все творение восстание Христа, в Котором оно утверждается»

Каким бы тягостным ни было происходящее, но, по слову святителя Льва Великого, пусть не занимает нас сегодня призрачность временного и земное пусть не отвлекает на себя наше зрение от небесного, чтобы присоединившийся к нам Божественный Путник не спросил нас: «О чем это вы, идя, рассуждаете между собою, и отчего вы печальны?» (Лк. 24, 17), но, возгоревшись сердцем, подобно эммаусским собеседникам, будем сегодня вместе со святыми славить светлое Воскресение, с радостью которого не может совмещаться никакая скорбь. Ныне, когда ночь побеждена и воссияло «правды Солнце, всем жизнь возсияющее», вместе со святителем Иоанном Златоустом воскликнем: если Христос «победил смерть, то я уже не боюсь, уже не страшусь борьбы и не взираю на свою немощь, а помышляю о неизреченной силе Того, Кто готов помогать мне в борьбе!» Ибо и Он, наш Спаситель, услышал от Отца: «Седи одесную Меня, доколе положу врагов Твоих в подножие ног Твоих» (Пс. 109, 1). Тление побеждено и смерть более не властвует над каждым из нас. Потому

(ц/слав. текст) «пристѣпимъ свѣщеноснѣи, исхощѣ
хрѣтѣ изъ гроба ѣкв женихѣ, и спрѣзднѣимъ
ливопрѣздравственными чинми пасхѣ вѣжѣи
спасительнѣю!»

(русский перевод) «приблизимся со светильниками в руках ко Христу, выходящему из гроба, как жениху, и отпразднуем вместе с торжествующими Небесными полками Пасху Божию спасительную!»

(тропарь канона Пасхи, песнь 5).

ВОИСТИНУ ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Пасха Христова
2021 г.,
г. Белая Церковь

Смиранный
милостию Божией
митрополит Белоцерковский и Богуславский

+ Августин,